

Mal for introduksjonskurs for leke gudstjenesteledere

Tidsramme: 5-6 timer

Formål: Gjøre egnede ikke-ordinert i stand til å lede gudstjenester i tilfeller der det er mangel på prest, enten ved vakanse eller ved ressursmangel. Etter gjennomført kurs er det et mål at deltakerne skal:

- Forstå ordningen med leke gudstjenesteledere og ha realistiske forventninger
- Finne frem i gudstjenesteboka og den lokale ordningen
- Være trygge på rollen som gudstjenesteledere
- Kunne legge til rette for inkluderende samarbeid rundt gudstjenesten
- Forstå forkynneren sitt oppdrag, kunne lese Bibelen for å finne hva teksten sier, kjenne til en metode for å forberede en preken og kunne formulere budskapet i en strukturert preken rettet mot spesifikke tilhørere så de hører evangeliet.

Innhold:

1. Ordning/fullmakter
2. Gudstjeneste og liturgi
3. Roller
4. Homiletikk
5. Øvelse (skjer lokalt i etterkant)

Økt1: Kontakt, erfaringer, forventninger, bli kjent

Mål: Skape trygge rammer. Bli kjent. Aktivere deltakerne sine erfaringer, få kartlagt kva slags kunnskaps- og erfaringsnivå de ligger på.

Forslag til aktivitet: Alle forteller om seg selv og om erfaringer med gudstjeneste. Hva ønsker de å lære i dag? Hvordan ser de for seg å bruke det?

Økt 2: Ordning for leke gudstjenesteledere / fullmakter

Mål: avklare forventninger til ordningen

Det er tre typer tjeneste for leke gudstjenesteledere:

1. Være ulønnet lek gudstjenesteleder i lokal menighet for å få flere gudstjenester enn prosten har ressurser til, f.eks. 17.mai og julaften. Eventuelle utgifter må en ta opp med fellesrådet.
2. Være ad hoc-vikar for prest på enkelte søndager, ved sykdom eller fri. Lønnet ut fra prosten sitt behov for preketjeneste, etter satser for leke gudstjenesteledere.
3. Gå inn i en fast ordning i vakanse over en tid eller til det kommer fast prest i stillingen. Lønner ut fra behovet for preketjeneste, etter satser for leke gudstjenesteledere.

Økt 3: Gudstjeneste

Mål: gi kunnskap om og forståelse for gudstjenesten i Den norske kirke.

Ressurser: Bok – Gudstjeneste for Den norske kirke.

Forslag til aktivitet: fortelle om en god gudstjenesteopplevelse og analysere denne og finne ut hva som gjorde den god.

Innhold:

- Hva er gudstjeneste?
- Menighetens hovedsamling, og det alt annet arbeid i menigheten går ut fra.
- Gud kaller de mange forskjellige *jeg* til et felles *vi*. Vi er sammen for Guds ansikt.
- Gjennomgang av liturgien
- Gudstjenestens to deler: Ordet, som har sitt utgangspunkt i synagogegudstjenesten, og Nattverden, som har sitt utgangspunkt i Jesu siste måltid med disiplene.
- Ledd for ledd, med forklaring og opphav.
- Hvilke ledd må alltid være med.
- Beslutningsmyndighet vedrørende liturgi.

Økt 4: Gudstjeneste og roller. Samarbeid om gudstjenesten

Mål: Gi kunnskap om det å være liturgisk leder.

Forslag til aktivitet: La deltakerne skrive ned hva som må samarbeides om, og hvem man må samarbeide med og hvordan det skjer. Be dem om å tenke seg inn i en av de andre rollene, det har de kanskje allerede erfaring med, hvordan og når ville du ønsket at kommunikasjon skal skje?

Innhold:

- Samarbeid med organist, kirketjener og andre medvirkende i gudstjenesten
- De enkeltes ansvarsområder.
- Liturgens overordnede ansvar for forberedelse og gjennomføring og se til at alt er lagt til rette.
- Nødvendig opplæring av medliturg.
- Å lede andre.
- Kunstneriske uttrykk i gudstjenesten, sammenhengen mellom liturgi, salmer og tekst/preken.
- Kirkerommets utforming og ulike deler, inkludert kirkekunst.
- Liturgiske klær
- Kirkeåret og liturgiske farger
- Posisjonering og orientering i kirkerommet
- Stemmebruk og formidling

Økt 5: Preken. Oppdraget, Bibelen og framføring. Hvorfor, hva og hvordan

Mål: Forstå kirken sitt forkynneroppdrag, kunne finne budskapet i Bibelen, ha en systematisk forberedelsesprosess, lage en strukturert målrettet preken og kjenne til fremføringen sin dynamikk og utfordring.

Ressurser: s. 19-38 i Halvor Nordhaug «Så mitt hus kan bli fullt» om «Forkynnelsen som Åndens gjerning» og «Ordet om Kristus».

Innhold:

- Hvorfor?
- Troen kommer av det man hører, Rom 10,17
- Jesus befalte det, Mark 16,15
- Gjøre Jesus tydelig, 1.Kor 2,2
- Kristen kunnskap
- Forme troen så den kan vokse
- Gi troen et univers
- Forebygge tvil og trosfeller
- Hva?
- Bibelfortellingene
- Trosvitner
- Identitetsbyggende historier
- Livsnært språk
- Hvordan?
- Spørsmål etter Gud i teksten
- Spørsmål etter tilhøreren sitt liv
- Trofaser ved ulike alder
- Historiefortelling
- Struktur
- Oppbyggingspsykologi (S-M-I-L-E)
- Retorikk
- Hvordan ikke?
- Innforståthet
- Forutsette for mye kunnskap
- Undring på feil nivå
- Kjedelig disposisjon
- Manglende visualisering

Økt 6: Oppsummering

Mål: Tilbakeblikk på dagen. Repetisjon av viktige punkt. Deltakerne sin formulering av læringsutbyttet. Evaluering.

Blikk framover: Deltakerne sin formulering av bruken av det de har lært. Samtale om hva dette kurset kvalifiserer til, hva slags tjeneste de vil ha.

Læring etter kursdagen:

7: Etterarbeid: Øvelse med lokal prest og gjennomføring av en gudstjeneste

Mål: Få prøve ut det de har lært i praksis med en trygg ramme. Bli evaluert

Det blir ikke tid til at alle får øve når kurset kun er på én dag, derfor må øving skje etterpå i samarbeid lokal prest.

Øvingen skal inneholde:

- Selvstendig planlegging av en gudstjeneste i samsvar med lokal grunnordning under veiledning av lokal prest

- Kommunikasjon med alle involverte
- Gjennomføring av gudstjenesten sammen med lokal prest
- Systematisk evaluering sammen med lokal prest og representanter for menigheten

8: Oppfølgingsdager

Mål: styrke og repetere det de har lært. Sette det sammen med de erfaringene de har gjort i øvingen og eventuell praksis.